ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 14ης Σεπτεμβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-16/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Cour administrative (Λουξεμβούργο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Ministre de la Santé

και

Jeff Erpelding,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους (ΕΕ L 165, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. Sevón, P. Jann, H. Ragnemalm και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο J. Erpelding, εκπροσωπούμενος από τον A. Kronshagen, δικηγόρο Λουξεμβούργου,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον καθηγητή U. Leanza, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον G. Aiello, avvocato dello Stato,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την T. Pynnä, valtionasiamies,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την C. Tufvesson, νομικό σύμβουλο, και τον B. Mongin, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του J. Erpelding, εκπροσωπουμένου από τον A. Kronshagen, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την F. Quadri, avvocato dello Stato, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον B. Mongin, κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 2000,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Ιανουαρίου 1999, το Cour administrative υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους (ΕΕ L 165, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του J. Erpelding και του λουξεμβουργιανού Υπουργείου Υγείας σχετικά με την άρνηση του Υπουργείου να του επιτρέψει να φέρει στο Λουξεμβούργο τον επαγγελματικό τίτλο του καρδιολόγου.

Η εφαρμοστέα κανονιστική ρύθμιση

Η οδηγία 93/16

3 Η οδηγία 93/16 σκοπεί να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των ιατρών και την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους. Το άρθρο 6 της οδηγίας 93/16 που εφαρμόζεται στα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους ιατρικής ειδικότητας που είναι ιδιαίτεροι σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ορίζει:

«Κάθε κράτος μέλος, το οποίο έχει επί του θέματος νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, αναγνωρίζει τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και τους άλλους τίτλους ιατρικής ειδικότητας που χορηγούνται στους υπηκόους των κρατών μελών από τα άλλα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα άρθρα 24, 25, 27 και 29 και που απαριθμούνται στο άρθρο 7, προσδίδοντάς τους στο έδαφός του την ίδια ισχύ με τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και τους άλλους τίτλους που χορηγεί το κράτος αυτό.»

4 Πλην του άρθρου 7, τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 άρθρα συντονίζουν τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του ειδικού ιατρού, ενόψει της αμοιβαίας αναγνωρίσεως αντιστοίχων τίτλων. Τα άρθρα αυτά προβλέπουν μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τη δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/16, «[...] ορισμένα ελάχιστα κριτήρια που να αφορούν τόσο την πρόσβαση στην ειδίκευση, όσο και την ελάχιστη διάρκεια αυτής, τον τρόπο διδασκαλίας και τον τόπο όπου πρέπει να πραγματοποιείται, καθώς και τον έλεγχο στον οποίο πρέπει να υπόκειται».

5 Σύμφωνα με το άρθρο 7, όπως ίσχυε πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση [βλ. την Πράξη σχετικά με τις προϋποθέσεις προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας

και του Βασιλείου της Σουηδίας και τις προσαρμογές των Συνθηκών επί των οποίων στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21, και ΕΕ 1995, L 1, σ. 1), και ιδίως το παράρτημα I, XI, D, III, 1, στοιχείο δ΄]:

«1. Τα διπλώματα, τα πιστοποιητικά και οι άλλοι τίτλοι που αναφέρονται στο άρθρο 6 είναι εκείνοι, οι οποίοι, χορηγούμενοι υπό των αρμοδίων αρχών ή οργανισμών που αναγράφονται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, αντιστοιχούν, για τη συγκεκριμένη ειδίκευση όσον αφορά τα κράτη μέλη όπου αυτή υφίσταται, στις ονομασίες που παρατίθενται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Οι εν ισχύι στα κράτη μέλη ονομασίες που αντιστοιχούν στις κατ' ιδίαν ειδικεύσεις είναι οι ακόλουθες:

[...]

— *καρδιολογία*

[...]

Λουξεμβούργο: cardiologie et angiologie

[...]».

6 Μολονότι η παθολογία απαριθμείται μεταξύ των τίτλων ιατρικής ειδικότητας που είναι κοινή σε όλα τα κράτη μέλη και επομένως μπορεί, δυνάμει των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 93/16, να αποτελέσει αντικείμενο αυτόματης αναγνωρίσεως σε όλα τα κράτη μέλη, η καρδιολογία αποτελεί μέρος των τίτλων ιατρικής ειδικότητας που είναι ιδιαίτεροι σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, οπότε η αυτόματη αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων καρδιολογίας περιορίζεται στα κράτη μέλη που απαριθμούνται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/16. Όπως προκύπτει από την προηγούμενη σκέψη, στο άρθρο αυτό, όπως ίσχυε πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναφέρεται, όσον αφορά την καρδιολογία, το Λουξεμβούργο, αλλά δεν υπάρχει καμία ένδειξη για την Αυστρία.

7 Το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 ορίζει:

«1. Κάθε κράτος μέλος υποδοχής δύναται να απαιτήσει από τους υπηκόους των κρατών μελών, οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν ένα από τα διπλώματα, πιστοποιητικά ή άλλους τίτλους ιατρικής ειδικότητας που δεν αναφέρονται στα άρθρα 4 και 6 ή που, αν και αναφέρονται στο άρθρο 6, δεν χορηγούνται στο κράτος μέλος καταγωγής ή προελεύσεως, να εκπληρώσουν τις προϋποθέσεις εκπαιδεύσεως που προβλέπονται εν προκειμένω από τις δικές του νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

2. Το κράτος μέλος υποδοχής λαμβάνει υπόψη, εν όλω ή εν μέρει, τις περιόδους εκπαιδεύσεως, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί από τους αναφερομένους στην παράγραφο 1 υπηκόους και πιστοποιούνται με δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο εκπαιδεύσεως χορηγούμενο από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως, εφόσον οι εν λόγω περίοδοι αντιστοιχούν σ' εκείνες που απαιτούνται στο κράτος μέλος υποδοχής για τη σχετική ειδίκευση.

3. Οι αρμόδιες αρχές ή οργανισμοί του κράτους μέλους υποδοχής, αφού εξακριβώσουν το περιεχόμενο και τη διάρκεια της ειδικεύσεως του ενδιαφερομένου βάσει των υποβαλλομένων διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων, τον πληροφορούν για τη διάρκεια της συμπληρωματικής εκπαιδεύσεως, καθώς και για τους τομείς που περιλαμβάνει η εν λόγω εκπαίδευση.»

8 Στο κεφάλαιο V, με τίτλο «Χρήση του τίτλου εκπαιδεύσεως», το άρθρο 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/16 προβλέπει:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 19, τα κράτη μέλη υποδοχής μεριμνούν ώστε να αναγνωρίζεται στους υπηκόους των κρατών μελών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 2, 4, 6 και 9, το δικαίωμα να κάνουν χρήση του νομίμου τίτλου εκπαιδεύσεώς τους, ενδεχομένως δε και της σχετικής συντμήσεως του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως, στη γλώσσα του κράτους αυτού. Τα κράτη μέλη υποδοχής μπορούν να απαιτούν να συνοδεύεται ο τίτλος αυτός από το όνομα και τον τόπο όπου ευρίσκεται το εκπαιδευτικό ίδρυμα ή η εξεταστική επιτροπή που τον έχει χορηγήσει.»

9 Στο κεφάλαιο VI, με τίτλο «Διατάξεις προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών», το άρθρο 19 ορίζει:

«Όταν, σε ένα κράτος μέλος υποδοχής, η χρήση του επαγγελματικού τίτλου, η οποία σχετίζεται με μία από τις δραστηριότητες των ιατρών ρυθμίζεται νομοθετικά, οι υπήκοοι των άλλων κρατών μελών, οι οποίοι πληρούν τις προβλεπόμενες στο άρθρο 2 και στο άρθρο 9, παράγραφοι 1, 3 και 5, προϋποθέσεις, δύνανται να φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο του κράτους μέλους υποδοχής ο οποίος αντιστοιχεί, στο κράτος αυτό, στις εν λόγω προϋποθέσεις εκπαιδεύσεως και να κάνουν χρήση της συντμήσεώς του.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει επίσης για τη χρήση του τίτλου ειδικού ιατρού από εκείνους οι οποίοι πληρούν τις προβλεπόμενες στα άρθρα 4 και 6 και στο άρθρο 9, παράγραφοι 2, 4, 5 και 6, αντιστοίχως προϋποθέσεις.»

Το εθνικό δίκαιο

10 Τα άρθρα 10 και 19 της οδηγίας 93/16 μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό λουξεμβουργιανό δίκαιο με τα άρθρα 5, παράγραφος 3, και 5, παράγραφος 2, αντιστοίχως, του νόμου της 29ης Απριλίου 1983, περί της ασκήσεως των επαγγελμάτων του ιατρού, του οδοντιάτρου και του κτηνιάτρου, όπως προκύπτει από τον νόμο της 31ης Ιουλίου 1995 (*Mémorial* A 1995, σ. 1802).

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Στις 30 Μαρτίου 1985, ο J. Erpelding απέκτησε το αυστριακό δίπλωμα του «Doktor der gesamten Heilkunde» (διδακτορικό δίπλωμα στην ιατρική), χορηγηθέν από το Πανεπιστήμιο του Innsbruck. Το δίπλωμα αυτό επικυρώθηκε στις 11 Απριλίου 1986 από το λουξεμβουργιανό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας.

12 Στις 10 Απριλίου 1991, ο J. Erpelding έλαβε από τον Österreichische Ärztekammer (επαγγελματικό οργανισμό των Αυστριακών ιατρών) την άδεια να ασκεί την ιατρική με την ιδιότητα του «Facharzt für Innere Medizin» (ειδικός ιατρός στην παθολογία). Με απόφαση του Υπουργού Υγείας του Λουξεμβούργου της 29ης Αυγούστου 1991, έλαβε την άδεια να ασκεί το επάγγελμα του ειδικού στην παθολογία ιατρού στο Λουξεμβούργο.

13 Στις 11 Μαΐου 1993, ο Österreichische Ärztekammer απένειμε στον J. Erpelding το δίπλωμα του «Facharzt für Innere Medizin — Teilgebiet Kardiologie» (ειδικός στην παθολογία ιατρός — τομέας καρδιολογίας). Με απόφαση της 9ης Ιουλίου 1993, ο Υπουργός Υγείας του Λουξεμβούργου επέτρεψε στον J. Erpelding να φέρει, εκτός από τον επαγγελματικό τίτλο του παθολόγου, τον τίτλο εκπαιδεύ-

σεώς του στη γλώσσα του κράτους όπου πραγματοποίησε την εκπαίδευσή του, δηλαδή «Facharzt für Innere Medizin — Teilgebiet Kardiologie».

14 Στις 15 Απριλίου 1997, ο J. Erpelding γνωστοποίησε στον Υπουργό Υγείας ότι, επειδή προετίθετο να ασχοληθεί αποκλειστικά με την καρδιολογία, ήταν διατεθειμένος να αποποιηθεί τον επαγγελματικό τίτλο του ειδικού στην παθολογία ιατρού, με την προϋπόθεση να του επιτραπεί να φέρει τον τίτλο του καρδιολόγου.

15 Με απόφαση της 25ης Απριλίου 1997, ο Υπουργός Υγείας απέρριψε την αίτηση αυτή για τον λόγο ότι, εφόσον η καρδιολογία δεν συνιστά ειδικότητα αναγνωριζόμενη από τις αυστριακές αρχές, ο J. Erpelding δεν μπορεί να λάβει την άδεια να ασκεί την ιατρική με την ειδικότητα αυτή. Ο Υπουργός προσέθεσε ότι δεν εναπόκειται σ' αυτόν να αναγνωρίζει τα αλλοδαπά πτυχία, η δε λουξεμβουργιανή νομοθεσία επιτρέπει μόνον την αναγνώριση των πτυχίων όπως έχουν διατυπωθεί.

16 Κατόπιν αιτήσεως του J. Erpelding, η απόφαση αυτή ακυρώθηκε με απόφαση του Tribunal administratif της 18ης Φεβρουαρίου 1998, για τον λόγο ότι είχε ληφθεί κατά παράβαση, μεταξύ άλλων, του άρθρου 19 της οδηγίας 93/16.

17 Στις 31 Μαρτίου 1998, ο Υπουργός Υγείας του Λουξεμβούργου άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Cour administrative.

18 Το Cour administrative, κρίνοντας ότι η λύση της διαφοράς εξαρτάται από την ερμηνεία όχι μόνον του άρθρου 19 της οδηγίας 93/16, σχετικά με τη χρήση του

επαγγελματικού τίτλου του ιατρού, αλλά και του άρθρου 10, σχετικά με τη χρήση του τίτλου εκπαιδεύσεως στην ιατρική, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) [...] μπορεί να χορηγηθεί το ευεργέτημα της εφαρμογής του άρθρου 19 της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους, εντός κράτους που ρυθμίζει νομοθετικώς τον τομέα αυτόν, σε αιτούντα ο οποίος κατέχει τίτλο κτηθέντα σε άλλο κράτος μέλος, που δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικοτήτων του άρθρου 7 της οδηγίας, ο οποίος ζητεί βάσει της εκπαιδεύσεως την οποία έχει λάβει σε άλλο κράτος μέλος το δικαίωμα να φέρει τον επαγγελματικό τίτλο που αντιστοιχεί στο κράτος υποδοχής;

και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα,

2) [...] χορηγεί η διάταξη του άρθρου 10 της εν λόγω οδηγίας στους κατόχους τίτλων εκπαιδεύσεως κτηθέντων σε άλλο κράτος μέλος απλώς τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τον τίτλο της εκπαιδεύσεώς τους και, ενδεχομένως, τη σύντμησή τους ή, αντιθέτως, το κείμενο της οδηγίας έχει την έννοια ότι μπορεί να επιτρέπεται μόνον η χρήση του τίτλου εκπαιδεύσεως στη γλώσσα της χώρας όπου απονεμήθηκε, αποκλειομένων των αντιστοίχων τίτλων στη γλώσσα και σύμφωνα με την ονοματολογία του κράτους υποδοχής;»

Επί του περιεχομένου των προδικαστικών ερωτημάτων

19 Τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 10 και 19 της οδηγίας 93/16 και τέθηκαν στο πλαίσιο αιτήσεως του J. Erpelding να του επιτραπεί να φέρει στο Λουξεμβούργο, βάσει του διπλώματος του «Facharzt für Innere

Medizin — Teilgebiet Kardiologie» που απέκτησε το 1993 στην Αυστρία, τον επαγγελματικό τίτλο του καρδιολόγου.

20 Τα υποβληθέντα στο Δικαστήριο ερωτήματα δεν αφορούν τις προϋποθέσεις εκπαιδεύσεως που πρέπει να πληρούνται για την κτήση λουξεμβουργιανού διπλώματος καρδιολόγου, βάσει αυστριακού διπλώματος και κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 της οδηγίας 93/16. Περαιτέρω, δεν έχουν σχέση με την ενδεχόμενη αναγνώριση του εν λόγω αυστριακού διπλώματος ως ισοδυνάμου λουξεμβουργιανού διπλώματος καρδιολόγου κατ' εφαρμογήν της νομολογίας Βλασσοπούλου (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1991, C-340/89, Βλασσοπούλου, Συλλογή 1991, σ. I-2357, και, τελευταία, της 14ης Σεπτεμβρίου 2000, C-238/98, Hocsman, Συλλογή 2000, σ. I-6623).

21 Εξάλλου, εφόσον ούτε το άρθρο 8 της οδηγίας 93/16 ούτε η νομολογία Βλασσοπούλου έχουν μνημονευθεί στην απόφαση περί παραπομπής, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν αμφισβητήθηκε ότι η απάντηση του Δικαστηρίου στα τεθέντα ερωτήματα πρέπει να περιοριστεί στην ερμηνεία των άρθρων 10 και 19 της εν λόγω οδηγίας.

Επί του πρώτου ερωτήματος

22 Με το πρώτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν ένας ιατρός που κατέχει δίπλωμα ειδικού ιατρού, αποκτηθέν σε άλλο κράτος μέλος, το οποίο όμως δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικοτήτων του άρθρου 7 της οδηγίας 93/16, μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 19 της οδηγίας αυτής για να φέρει τον επαγγελματικό τίτλο του ειδικού ιατρού που αντιστοιχεί στο κράτος υποδοχής.

23 Η οδηγία 93/16 θεσπίζει ένα σύστημα αυτόματης και υποχρεωτικής αμοιβαίας αναγνωρίσεως για τα διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους ιατρού και

ειδικού ιατρού που απονέμονται στους υπηκόους των κρατών μελών από τα κράτη αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3, 5 και 7 της οδηγίας.

24 Αυτό το σύστημα αυτόματης και υποχρεωτικής αναγνωρίσεως θα ήταν ατελές, η δε αποτελεσματικότητά του θα διακυβευόταν σοβαρά, αν οι εμπίπτοντες στο σύστημα αυτό δεν είχαν το δικαίωμα χρήσεως του επαγγελματικού τίτλου του ιατρού ή, αναλόγως της περιπτώσεως, του ειδικού ιατρού του κράτους μέλους υποδοχής. Πράγματι, χωρίς το δικαίωμα χρήσεως των τίτλων αυτών σ' αυτό το κράτος, οι εμπίπτοντες στο εν λόγω σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως θα στερούνταν της δυνατότητας να γνωστοποιούν στους ενδιαφερομένους τα επαγγελματικά τους προσόντα, ομοίως και υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους κοινοτικούς υπηκόους που έχουν αποκτήσει τέτοιον τίτλο στο κράτος μέλος υποδοχής.

25 Το δικαίωμα χρήσεως στο κράτος μέλος υποδοχής του τίτλου του ιατρού ή, αναλόγως της περιπτώσεως, του ειδικού ιατρού, στη γλώσσα του κράτους αυτού και σύμφωνα με την ονοματολογία του, είναι επομένως το απαραίτητο επιστέγασμα της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων που θεσπίζεται με την οδηγία 93/16.

26 Πάντως, η ερμηνεία αυτή ισχύει μόνον αν οι τίτλοι του ιατρού ή του ειδικού ιατρού πληρούν τις ελάχιστες αναγκαίες προϋποθέσεις για να αποτελέσουν το αντικείμενο αυτής της αυτόματης και υποχρεωτικής αμοιβαίας αναγνωρίσεως. Επομένως, συνάδει πλήρως προς αυτό το σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως το γεγονός ότι το άρθρο 19 της οδηγίας 93/16 αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσεως του επαγγελματικού τίτλου του ιατρού ή, αναλόγως της περιπτώσεως, του ειδικού ιατρού μόνο στους κοινοτικούς υπηκόους που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται αντιστοίχως στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως.

27 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ιατρός που κατέχει δίπλωμα ειδικού ιατρού αποκτηθέν σε άλλο κράτος μέλος, το οποίο όμως δεν

περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικοτήτων του άρθρου 7 της οδηγίας 93/16, δεν μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 19 της οδηγίας αυτής για να φέρει τον επαγγελματικό τίτλο του ειδικού ιατρού που αντιστοιχεί στο κράτος υποδοχής.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

28 Το εθνικό δικαστήριο θεωρεί ότι το άρθρο 10 της οδηγίας 93/16 μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δύο διαφορετικών ερμηνειών. Σύμφωνα με την πρώτη ερμηνεία, η διάταξη αυτή διασφαλίζει μόνον τη δυνατότητα, των εμπιπτόντων στο σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων που θεσπίζεται με την οδηγία αυτή, να χρησιμοποιούν τον τίτλο εκπαιδεύσεώς τους στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως. Σύμφωνα με τη δεύτερη ερμηνεία, η εν λόγω διάταξη, μολονότι αναγνωρίζει την ίδια αυτή δυνατότητα στους εμπίπτοντες στο εν λόγω σύστημα, αποκλείει κάθε δυνατότητα στο κράτος μέλος υποδοχής να επιτρέπει τη χρήση του αντιστοίχου τίτλου στη γλώσσα και σύμφωνα με την ονοματολογία του κράτους αυτού.

29 Η οδηγία 93/16 διέπει το δικαίωμα των εμπιπτόντων στο σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως διπλωμάτων που καθορίζεται με την οδηγία αυτή να φέρουν, αφενός, τον επαγγελματικό τους τίτλο του ιατρού ή του ειδικού ιατρού και, αφετέρου, τον τίτλο της εκπαιδεύσεώς τους στο κράτος μέλος υποδοχής.

30 Επειδή κάθε περιορισμός στη χρήση εντός του κράτους μέλους υποδοχής τίτλου εκπαιδεύσεως αποκτηθέντος σε άλλο κράτος μέλος ενδέχεται να καταστήσει λιγότερο ελκυστική και επομένως να παρακωλύσει την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που εξασφαλίζονται από τη Συνθήκη, πρέπει συνεπώς να τηρεί τις απαιτήσεις της Συνθήκης (βλ. απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, C-19/92, Kraus, Συλλογή 1993, σ. I-1663, σκέψη 32). Ενόψει των ιδίων αυτών απαιτήσεων πρέπει να ερμηνεύεται και η κοινοτική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 10 της

οδηγίας 93/16 που αποτελεί το αντικείμενο του υποβληθέντος από το εθνικό δικαστήριο ερωτήματος.

31 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτη φράση, της οδηγίας 93/16 επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν την ενάτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, η οποία διευκρινίζει ότι, λόγω του γεγονότος ότι μια οδηγία περί αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων δεν περιλαμβάνει αναγκαστικά και την ουσιαστική ισοτιμία της εκπαιδεύσεως στην οποία αναφέρονται στα διπλώματα αυτά, πρέπει να επιτρέπεται η χρήση τους μόνο στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως.

32 Επομένως, το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτη φράση, της οδηγίας 93/16 πρέπει να ερμηνευθεί ως αφορών μόνον το δικαίωμα, για τους εμπίποντες στο σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων που θεσπίζει η οδηγία αυτή, να χρησιμοποιούν τον τίτλο εκπαιδεύσεώς τους και, ενδεχομένως, τη σύντμησή του στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως. Πάντως, ούτε από τη διατύπωση της διατάξεως αυτής ούτε από την οικονομία της οδηγίας 93/16 προκύπτει ότι το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να επιτρέψει τη χρήση επί του εδάφους του του τίτλου της εκπαιδεύσεως ή ενός αντιστοίχου τίτλου σε διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως.

33 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτη φράση, της οδηγίας 93/16 πρέπει να ερμηνευθεί ως αφορών μόνον το δικαίωμα, για τους εμπίπτοντες στο σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων που θεσπίζει η οδηγία αυτή, να χρησιμοποιούν τον τίτλο εκπαιδεύσεώς τους και, ενδεχομένως, τη σύντμησή του στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως, χωρίς παρ' όλ' αυτά να θίγεται η δυνατότητα του κράτους μέλους υποδοχής να επιτρέπει τη χρήση επί του εδάφους του του τίτλου της εκπαιδεύσεως ή αντιστοίχου τίτλου σε γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

34 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική και η Φινλανδική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, το Cour administrative αποφαίνεται:

1) Ιατρός που κατέχει δίπλωμα ειδικού ιατρού αποκτηθέν σε άλλο κράτος μέλος, το οποίο όμως δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικοτήτων του άρθρου 7 της οδηγίας 93/16/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιατρών και της αμοιβαίας

αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων τους, δεν μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 19 της οδηγίας αυτής για να φέρει τον επαγγελματικό τίτλο του ειδικού ιατρού που αντιστοιχεί στο κράτος υποδοχής.

2) **Το άρθρο 10, παράγραφος 1, πρώτη φράση, της οδηγίας 93/16 πρέπει να ερμηνευθεί ως αφορών μόνον το δικαίωμα, για τους εμπίπτοντες στο σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως των διπλωμάτων που θεσπίζει η οδηγία αυτή, να χρησιμοποιούν τον τίτλο εκπαιδεύσεώς τους και, ενδεχομένως, τη σύντμησή του στη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως, χωρίς παρ' όλ' αυτά να θίγεται η δυνατότητα του κράτους μέλους υποδοχής να επιτρέπει τη χρήση επί του εδάφους του του τίτλου της εκπαιδεύσεως ή αντιστοίχου τίτλου σε γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα του κράτους μέλους καταγωγής ή προελεύσεως.**

Edward Sevón Jann Ragnemalm Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Σεπτεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

D. A. O. Edward